

Yttrande över remiss, betänkandet Tryggare i vårddyrket - en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska (SOU 2022:35)

Region Västernorrland har beretts tillfälle att lämna synpunkter på utredningen om utbildning till sjuksköterska och barnmorska, betänkandet Tryggare i vårddyrket – en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska (SOU 2022:35).

Sammanfattning av regionens synpunkter

Regionens genomgång av betänkandet ur olika perspektiv har påvisat, att utredningen möjliggör rätt steg in i framtiden. Utbildningen och nya kunskaper behöver stödja i den förflyttning som nu sker i området Nära vård. Det innebär att lärosäten och vårdens huvudmän behöver arbeta tillsammans för att forma och möjliggöra VFU som hänger med i omställningen. Generellt så är förslagen positiva ur ett regionperspektiv, då det sannolikt ger möjlighet till mer flexibilitet och möjlighet för regionen att ordna fler VFU platser.

Betänkandets bedömningar kommenteras stegvis nedan

4.1 Antal timmar förtydligas i en ny bilaga till högskoleförordningen
Regionen ställer sig positiv till att införa en sådan bilaga som anges omfattningen av utbildningarna.

4.2 Begrepp som används i regleringen
Regionen ställer sig positiv till att samma begrepp används som i yrkeskvalifikationsdirektivet.

4.3 Beräkning av antalet timmar utbildning enligt yrkeskvalifikationsdirektivet
Regionen ställer sig positiv till att beräkningar av timmar utbildning sker enligt yrkeskvalifikationsdirektivet.

5.1 Kravet på antal timmar ryms inom nuvarande omfattning i högskolepoäng
Regionen ställer sig positiv till att utbildningarna inte behöver förlängas.

6.2 Medverkan i VFU förutsätter avtal med vårdgivaren

6.2.1 Krav på vårdgivaren att medverka i utbildning

Regionen ställer sig positiv till förslaget att även privata vårdgivare och kommunala ska vara en naturlig anordnare av VFU platser ur ett regionalt perspektiv. Samordning behöver tillskapas på samtliga nivåer för att stödja detta.

6.2.2 Vårduppdraget bör kompletteras med ett utbildningsuppdrag

Regionen vill framföra att det behöver säkerställas att en inskrivning i HSL där man jämnställer utbildningsuppdraget med sjukvårdsuppdraget, inte innebär en undanträngningseffekt för nödvändig vård.

6.3.1 VFU behöver kunna förläggas hos flera vårdgivare och i flera verksamheter

Regionen anser att utbildningen/kunskaper behöver stödja i den förflyttning som nu sker i området Nära vård. Det innebär att lärosäten och vårdens huvudmän behöver arbeta tillsammans för att forma och möjliggöra bra VFU som hänger med i omställningen. (Flexibiliteten behöver således öka). Samordning behöver tillskapas på samtliga nivåer för att stödja detta.

6.3.2 Tydliga och uppföljningsbara planeringsvillkor behövs i VFU-avtalen

Regionen vill framföra att vem som säkerställer kraven och kvalitén i VFU-avtal behöver säkerställas. Det är även viktigt att det finns en samsyn mellan lärosäten och Hälso- och sjukvården i syfte att möte framtida förflyttning.

6.3.3 Flexibla handledningsvillkor behövs i VFU-avtalen

Regionen ställer sig positiv till flexibla handledningsvillkor, men vill framföra att det nog är viktigt att beakta att detta inte ökar avståndet mellan den akademiska utbildningen och den kliniska verkligheten. Att det inte blir en allmän teoretisk utbildning med brister i kliniska färdigheter. Det finns kanske en risk att detta ökar om ansvaret för handledning tydligare läggs på utbildningsanordnaren. Detta bör kunna motverkas med samverkan och överenskommelser. Den kliniska slutexaminationen är väl också en försäkran om att så inte sker.

6.4 Ökad medverkan i VFU förutsätter samverkan på nationell och regional nivå

Regionen ställer sig positiv till förslaget, och menar att för att stödja förflyttningen måste förutsättningar och en infrastruktur tillskapas inom hela systemet, på alla nivåer dvs nationellt, sjukvårdsregionalt och lokalt i respektive regioner. Strukturen behöver särskilt stärkas mellan aktörerna på respektive nivå och utrymme behöver tillskapas i syfte att stärka förflyttningen. Flexibiliteten ställer krav och samverkan och samhandling bör vara utgångspunkten på respektive nivå.

7.1 Uppdrag att utveckla flexibla handledningsmodeller och VFU-kurser för fler verksamheter inom hälso- och sjukvården

Regionen ställer sig positiv till förslagen, se kommentar till 6.3.3 och 6.4 Här är det viktigt att betona samverkan och samhandling på respektive nivå. Flexibilitet är även viktigt att tas med i utvecklingen av VFU-kurserna, så att handledningsmodellerna och VFU-kurserna kan matchas väl och ge stor effekt

7.2 Utbildning till sjuksköterska bör avslutas med ett nationellt kliniskt slutprov
Regionen ställer sig positiv till att införa nationella kliniska slutprov, men vill framföra att det bör beaktas hur NKSE genomförs och hur processen kan förenklas för vårdverksamhet med stor bemanningsproblematik.

8.2 Examensmålen för sjuksköterskor och barnmorskor behöver förtydligas i vissa avseenden

Regionen ställer sig positiv till att förtydliga examensmålen. Detta påverkar även möjliga VFU-platser. Viktigt att säkra att det inte uppstår nya begränsningar när syftet är att öka antalet platser.

8.4.1 Kunskap inom området omvårdnad för sjuksköterskor

Regionen ställer sig positiv till att införa kunskap inom området omvårdnad.

8.4.2 Kunskap om patientsäkerhet för sjuksköterskor

Regionen ställer sig positiv till att införa kunskapskrav om patientsäkerhet.

8.4.3 Förmåga till ett personcentrerat förhållningssätt för sjuksköterskor

Regionen ställer sig positiv till att införa examensmål om förmåga till personcentrerat förhållningssätt.

8.4.4 Förmåga att använda digitala verktyg m.m. för sjuksköterskor

Regionen ställer sig positiv till att införa ett färdighetsmål om förmåga att använda digitala verktyg och arbetssätt samt teknisk utrustning i vård- och hälsoarbetet.

8.4.5 Förmåga till interprofessionellt teamarbete m.m. för sjuksköterskor

Regionen ställer sig positiv till att examensmålet om lagarbete formuleras om till förmåga till interprofessionellt teamarbete.

8.4.6 Kunskap för sjuksköterskor om befolkningens hälsa utifrån ålder och kön
Regionen ställer sig positiv till att formulera om målet för kunskap om förhållanden i samhället.

8.4.7 Förmåga att beakta en hållbar utveckling för sjuksköterskor och barnmorskor
Regionen ställer sig positiv till att lägga till ”hållbar utveckling” i examensmålen.

8.4.8 Förtydligandena i målen för sjuksköterskor får betydelse för barnmorskor
Regionen ställer sig positiv till att de förtydligade målen för sjuksköterskeexamen får betydelse för barnmorskor.

8.4.9 Målet om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer för sjuksköterskor har betydelse för barnmorskeutbildningen
Regionen ställer sig positiv till att man lyfter betydelsen om kunskap kring våld mot kvinnor och våld i nära relationer till yrkesrollen som barnmorska.

8.4.10 Förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot individer för barnmorskor
Regionen ställer sig positiv till ändrad text om professionellt förhållningssätt mot individer, istället för mot kvinnor.

8.4.11 Katastrofmedicin för sjuksköterskor
Regionen ställer sig positiv till att införa katastrofmedicin i grundutbildningen.

8.5 Översyn av terminologin i examensbeskrivningarna för hälso- och sjukvårdsutbildningar
Regionen ställer sig positiv till att införa en översyn av terminologin i examensbeskrivningarna.

9.6 En förändrad barnmorskeutbildning kräver ytterligare utredningsåtgärder
Regionen ställer sig positiv till utredningar om förändrad barnmorskeutbildning.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser
Regionen ställer sig positiv till förslaget om att införandet av Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2023. Regionen framhåller att det är viktigt att betona samverkan och samhandling på respektive nivå, för ett långsiktigt hållbart arbete.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör